

Ingrida KURMANSKIENĖ, Dalia ŠUKIENĖ

..... mokyklos

..... klasės mokin.....

KALBOS UGDYMO PRATYBŲ SAŠIUVINIS

3 dalis

UDK 808. 82 (076)
KU289

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leista naudoti
2000-12-21 Nr. 28

Recenzavo doc.dr. Aniceta Garšvienė
logopedė ekspertė Eugenija Jakimavičienė

Iliustravo Rimutė Ledauskienė

Ši metodinė priemonė parengta pagal E. Jakimavičienės programą "I-IV klasių mokinių rašymo sutrikimų šalinimas" (Šiauliai, 2000).

Pratybų sąsiuvinis 3 skiriamas bendrojo lavinimo mokyklų antrųjų klasių mokiniams darbui per logopedines pratybas rugsėjo – gruodžio mėnesiais.

Metodinė priemonė pravers ir tėveliams, kurie papildomai dirba su vaiku namie.

Šiame sąsiuvinyje siūlomas užduotis nebūtina atlikti eilės tvarka. Svarbu atsižvelgti į mokinio galimybes ir kalbos ypatumus.

Pataisytas ir papildytas leidimas

ISBN 9986-899-67-2

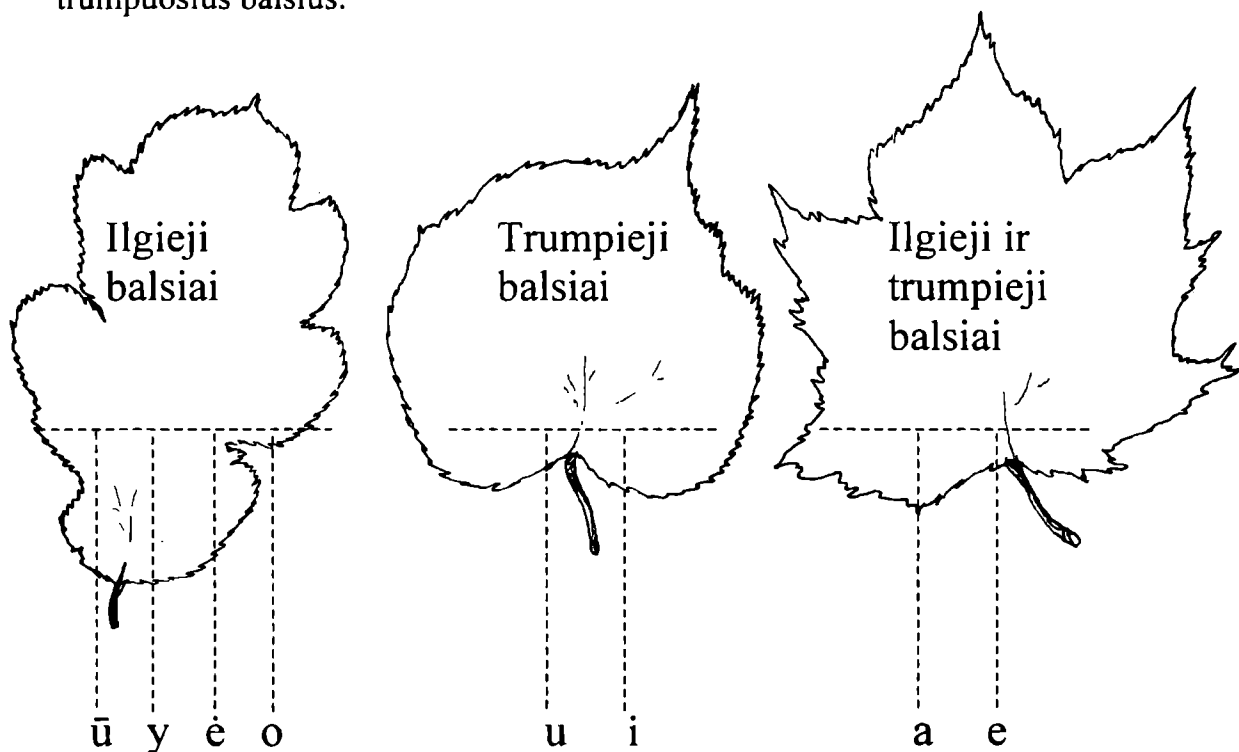
© Ingrida Kurmanskienė 2007

© Dalia Šukienė 2007

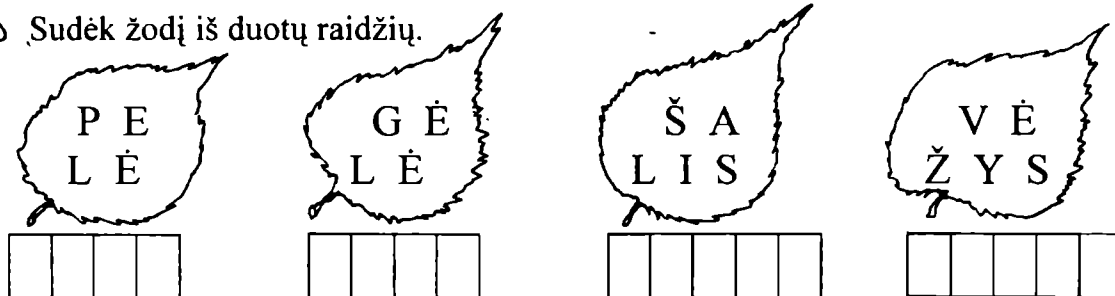
Kopijuoti draudžiama

Rugsėjis

🐛 Suvedžiot ir parašyk raides. Aiškiai ištark ir įsidėmėk ilguosius ir trumpuosius balsius.

🐛 Sudėk žodį iš duotų raidžių.

🐛 Rask grybų pavadinimus. Grybus nuspalvink spalvomis: tamsiai ruda, rausva, žalsva, žydra. Apibūdink juos.

Lepšė

Raudonviršis

Baravykas

Ūmėdė

Musmirė

Voveraitė

 Perskaityk žodžius. Taisyklingai ištark garsą *u*. Raidę *u* apvedžiok.

Bur - na, tul - pė, gum - bas, dul - kės, dur - pės, pur - vas,
klum - pės, grun - tas.

 Perskaityk žodžius. Įsiklausyk ir parašyk. Rask ir skirtingomis spalvomis nuspalvink *ū* ir *y*:

tamsus miškas - tamsūs miškai

gardus pyragas - .....pyragai

saldus obuolys - .....obuoliai

aštrus peilis - .....peiliai

sveikas dantis - sveiki dantys

laukinė antis - laukinės .....

tiesi pušis - tiesios .....

šviežia žuvis - šviežios .....

 Perskaityk nuotykių pradžią. Sugalvok ir papasakok pabaigą. Parašyk nuotykių pavadinimą ir nurodyk veikėjus.

Buvo gražus rudens rytas. Jonukas su Vytuku išėjo

grybauti. Eidami miško takeliu sutiko ...

Rugsėjis

- 👁️ Išvardink nupieštus daiktus. Aiškiai ištark garsus *u* ir *ū*. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus.

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

- 👁️ Perskaityk mįsles. Vietoj taškelių tark garsus *i* arba *y*, *u* arba *ū*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides. Parašyk mįslių įminimus.

Juodas nedaž...tas.

Margas neraš...tas.

Kas ...žia be vėjo?

*Ant med...nės uolos
juodi kr...mai želia.*

Gale lauko kat...lėlis plauko.

- 👁️ Perskaityk žodžius. Taisyklingai ištark garsą *i*. Raidę *i* apvedžiok.

*Pin - ti, vir - vė, lim - pa, in - das, vil - kas, im - ti, til - tas,
mir - ga.*

- 👁️ Palygink žodžių reikšmes. Kuo jie panašūs ir kuo skiriasi? Su keliomis žodžių poromis sugalvok po sakinį.

sunešė – susinešė

sudėjo – susidėjo

sušukavo – susišukavo

apsuko – apsisuko

supynė – susipynė

nuprausia – nusiprausia

 Perskaityk eilėraštį. Rask ir pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą *ką?*

Žemė kėlė žolę,

Žirgas kėlė balną,

Žolė kėlė rasą,

Balnas kėlė raitą,

Rasa kėlė pasagėlę,

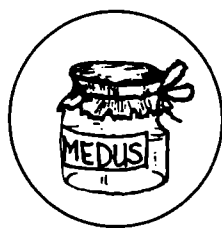
Raitas kėlė kepurėlę

Pasagėlė žirgą.

Senai motinėlei.

Lietuvių liaudies daina

 Ką perka vaikai?

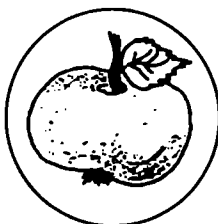

Nijolė

Edita

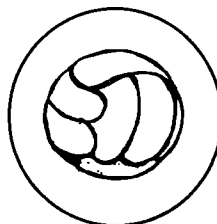
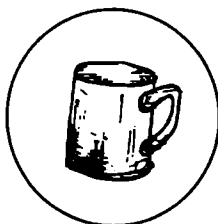
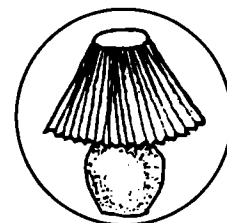
Urtė

Vytautas

Julija

Jonas

Nijolė perka (ką?) .....

Jonas perka (ką?) .....

Vytautas perka (ką?) .....

Julija perka (ką?) .....

Urtė perka (ką?) .....

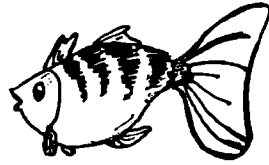
Edita perka (ką?) .....

Rugsėjis

 Išvardink nupieštus daiktus. Įsiklausyk ir langeliuose įrašyk jų pavadinimus.

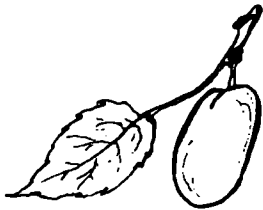
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

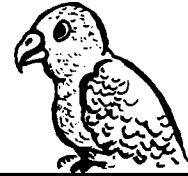
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

 Perskaityk žodžius. Vietoj taškelių aiškiai tark garsus *u* arba *ū* ir *i* arba *y*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

p...ta

u
---

s...nus

r...tas

i
---

arkl...s

p...kas

m...ša

l...zdas

drambl...s

r...kas

ū
---

l...šis

v...šta

y
---

pip...ras

m...šis

b...rokas

m...ltai

p...ragas

 Perskaityk žodžius. Pasakyk, kas kaip juda.

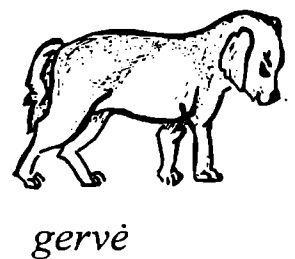
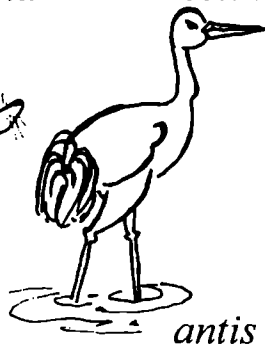
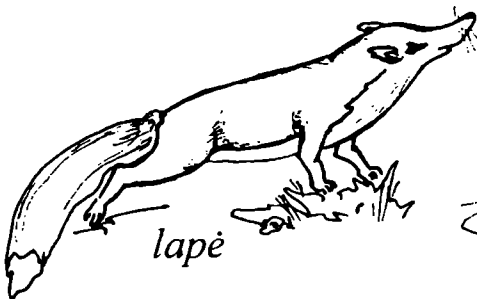
krypuoja

stypina

sėlina

bindzina

 Perskaityk sakinius. Vietoj paveikslėlių aiškiai išstark ir parašyk žodžius.

Išoko oželis į .....

Mama įpylė pieno į .....

Knygas Vytukas įsidėjo į .....

Mokiniai įėjo į .....

 Pagal paveikslėlius pasek pasaką "Raudonkepuraitė".

Rugsėjis

- Perskaityk eilėraštuką. Aiškiai ištark garsus *u* ir *ū*, *i* ir *y*. Nuspalvink skirtingomis spalvomis *u*, *i*, ir *ū*, *y*.

Tuoj apskalbsiu

Lėlytes -

Birutes

Ir Sigutes.

Pūšku, pūšku :

Mašina,

Putų

Ir vandens pilna.

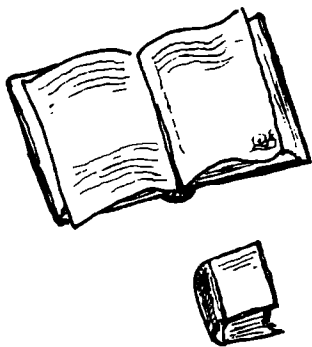
A. Matutis

- Perskaityk sakinius. Vietoj taškelių aiškiai tark garsus *u* arba *ū*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

B...vo graž...s r...dens rytas. Naktį liet...s pylė kaip iš kibiro. L...kas ir R...ta nepab...go lietaus. Jie n...bėgo į p...šynėlį grybauti. Kaip smagu rasti baravyką, ...mėdę, r...duokę. Tik į m...smires vaikai nenorėjo nė ži...rėti.

- Pagal pavyzdį pabaik sakinius.

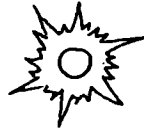

Didelė knyga, o maža – knygutė.

Didelė eglė, o maža – .....

Didelė dėžė, o maža – .....

 Perskaityk. Žiūrėdamas į paveikslėlius pabaik rašyti sakinius.

Arūnas piešia (ką?) .....

Audrutė nusipirko (ką?) .....

Vaikai prie mokyklos pasodino (ką?) .....

Linutė labai myli (ką?) .....

 Surask, kas ką turi ir parašyk.

Ramunė Ramunė turi šuniuką.

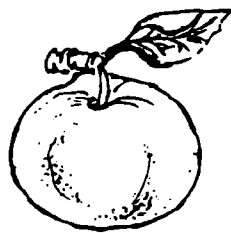
Šarūnas Šarūnas turi .....

Jurga Jurga turi .....

Lukas Lukas turi .....

Spalis

 Išvardink nupieštus daiktus. Aiškiai ištark garsus *o* ir *uo*. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk jų pavadinimus

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

 Perskaityk žodžius. Aiškiai tark *o* arba *uo*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

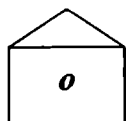
ga

s das

s las

n sis

l va

d na

p vas

p kštė

d vana

d bė

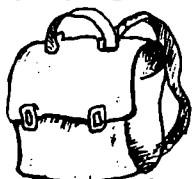
 Perskaityk klausimus ir į juos atsakyk.

Į ką mama sudėjo vaisius?

Į ką mokytoja pamerkė gėles?

Į ką Simas susidėjo knygas?

Iš ko daro varškę?

Iš ko verda uogienę?

Iš ko kepa duoną?

 Pagal pavyzdį sudaryk naujų žodžių. Palygink, kuo jie skiriasi.

Lipo – *įlipo* – *išlipo*

Šoko – ..... – .....

Metė – ..... – .....

Ėjo – ..... – .....

 Perskaityk sakinius. Vietoj taškelių įrašyk *į-* arba *iš-*.

Laivas ...plaukė į jūrą. Romas ...metė kamuolį į krepšį.

Lapė ...krito į gilią duobę. Šuo ...lindo iš būdos ir ėmė loti. Po

pamokų Nora ...ėjo į repeticiją. Jūra ...metė į krantą gintaro.

Tomas paruošė pamokas ir ...bėgo į kiemą.

 Perskaityk žodžius. Pasakyk, ką jie reiškia. Rask, kur šie žodžiai paslėpti ir juos užrašyk.

DUMTI, VYTIS, KURNĖTI, SPRUKTI, LĖKTI, SKUSTI

SPRKTUI

--	--	--	--	--	--	--	--

LKTĖI

--	--	--	--	--	--

DMTUI

--	--	--	--	--	--

VTSYI

--	--	--	--	--	--

SKSTUI

--	--	--	--	--	--	--	--

KRNTUĖI

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

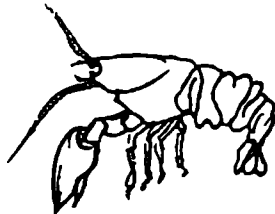

Spalis

🦋 Išvardink nupieštus daiktus. Aiškiai ištark garsus *e* arba *ė*. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus.

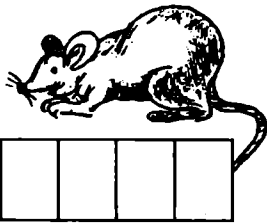
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

🦋 Perskaityk ir nustatyk, kuri žodžio pradžia tinka. Aiškiai ištark ir parašyk.

me

... sa

... dis

... las

mė

... ta

... duolis

... nulis

le

... dai

... lė

... sa

lė

... kė

... tas

... pus

ge

... nys

... lė

... da

gė

... gutė

... rimas

... gužė

🦋 Pakeisk žodžius taip, kad jie reikštų mažus daiktus.

Medis – medelis.

Langas – .....

Namas – .....

Laivas – .....

Veidrodis – veidrodėlis.

Katinas – .....

Lėktuvas – .....

Kastuvas – .....

🐛 Perskaityk sakinius. Vietoj taškelių aiškiai ištark *e* arba *ė*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

At...jo rud...n...lis. Pag...lto žol...ir m...džių lapai. Lauke
švilpė v...jas. Jis pl...šė medžių lapus ir m...tė juos ž...mėn.
Medžiai stov...jo liūdni ir nykūs.

🐛 Žiūrėdamas į piešinį pasakyk, ką matei pas močiutę kaime. Šiuos žodžius parašyk.

Spalis

- Perskaityk mįsles. Vietoj taškelių aiškiai ištark garsus *e* arba *ė*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides. Mįsles įmink.

Kaulo burna, m...sos barzda. (SYDIAG)

Dvi s...sutės per kaln...lį nesueina. (SYKA)

Mažas katil...lis, gardus valgym...lis. (SATUŠEIR)

Graži merg...l... stiklo k...pur...lė. (APMEL)

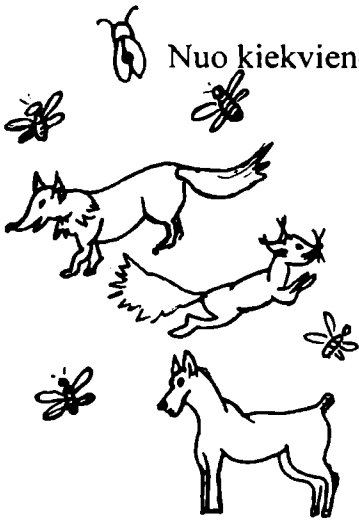
- Pakeisk žodžius pagal pavyzdį. Įsiklausyk, kokius garsus girdi žodžių gale.

<i>miškelyje</i> – <i>miškely,</i>	<i>tvenkiny</i> – <i>tvenkinyje,</i>
<i>darželyje</i> –	<i>laively</i> – .....
<i>paupyje</i> –	<i>miestely</i> – .....

- Perskaityk sakinius. Vietoj paveikslėlių parašyk žodžius. Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą *kur?*

 Medyje *tupi* ..... *Pagiry* *gyveno* *sena*
..... *Margė* *ganėsi* *pagriovyje.* *Kambary* *žydėjo*
kvapnios ..... *Upelyje* *plaukiojo* *išdidžios* .....

Nuo kiekvieno gyvūno nuvesk rodyklę, kur jis gyvena. Pabaik rašyti sakinius.

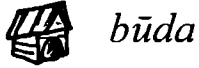
drevė

Šuo gyvena .....

avilys

Voveraitė gyvena .....

būda

Lapė gyvena .....

ola

Bitės gyvena .....

Surask žodžio vietą autobuse. Nuvesk rodyklę.

priekis

galas

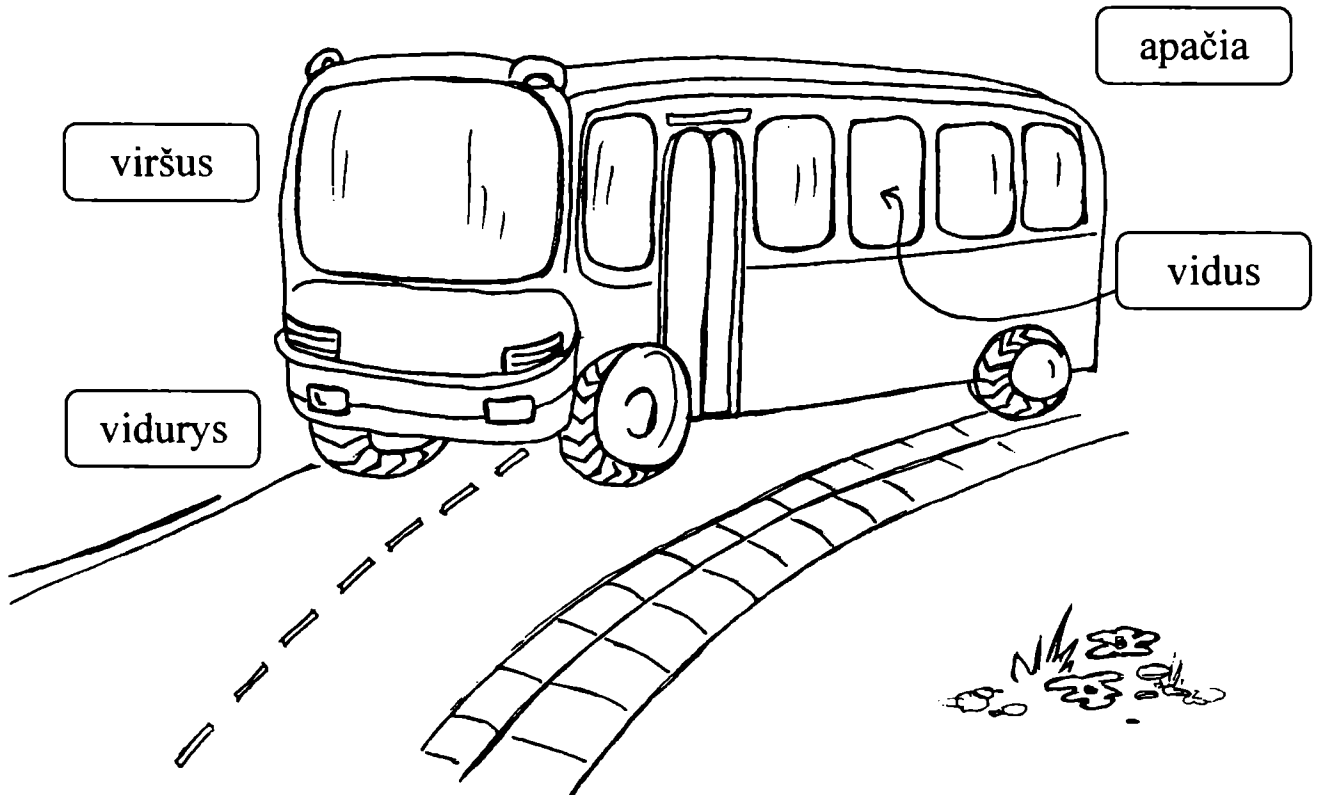
šonas

apačia

viršus

vidus

vidurys

Pasirink tris žodžius ir sugalvok po sakinį.

Spalis

 Perskaityk žodžius. Įsiklausyk. Nuspalvink tą *i*, kurio netari.

Lūšis – liūtas.

Gira – giria.

Valo – valio.

Žodis – žiotys.

Sūris – siūlas.

Žuvis – žiurkė.

 Perskaityk žodžius. Nustatyk, kuris skiemo tinka. Nereikalingą skiemenį išbrauk.

šo
nas

lū
tas

po
vas

sun
tė

šū
vis

šio

liū

pio

siun

šiū

kliū
tis
klū

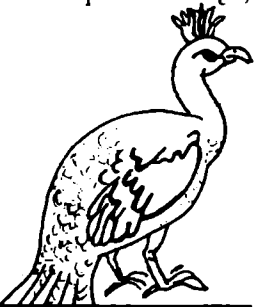
tu
pi
tiu

sriu
ba
sru

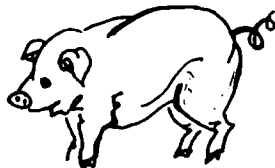
šiau
das
šau

suo
las
siuo

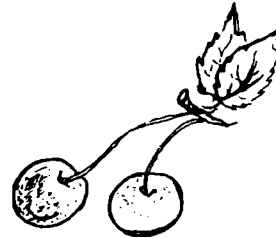
 Išvardink nupieštus daiktus. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk jų pavadinimus.
Nuspalvink tą *i*, kurio netari.

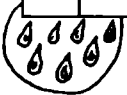
--	--	--	--	--	--	--	--

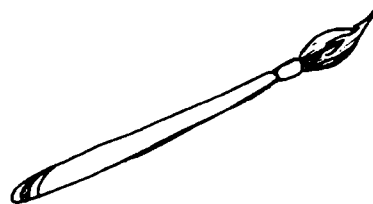
--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

 Perskaityk. Įsidėmėk žodžius, kurie reiškia žmogaus kūno dalis.

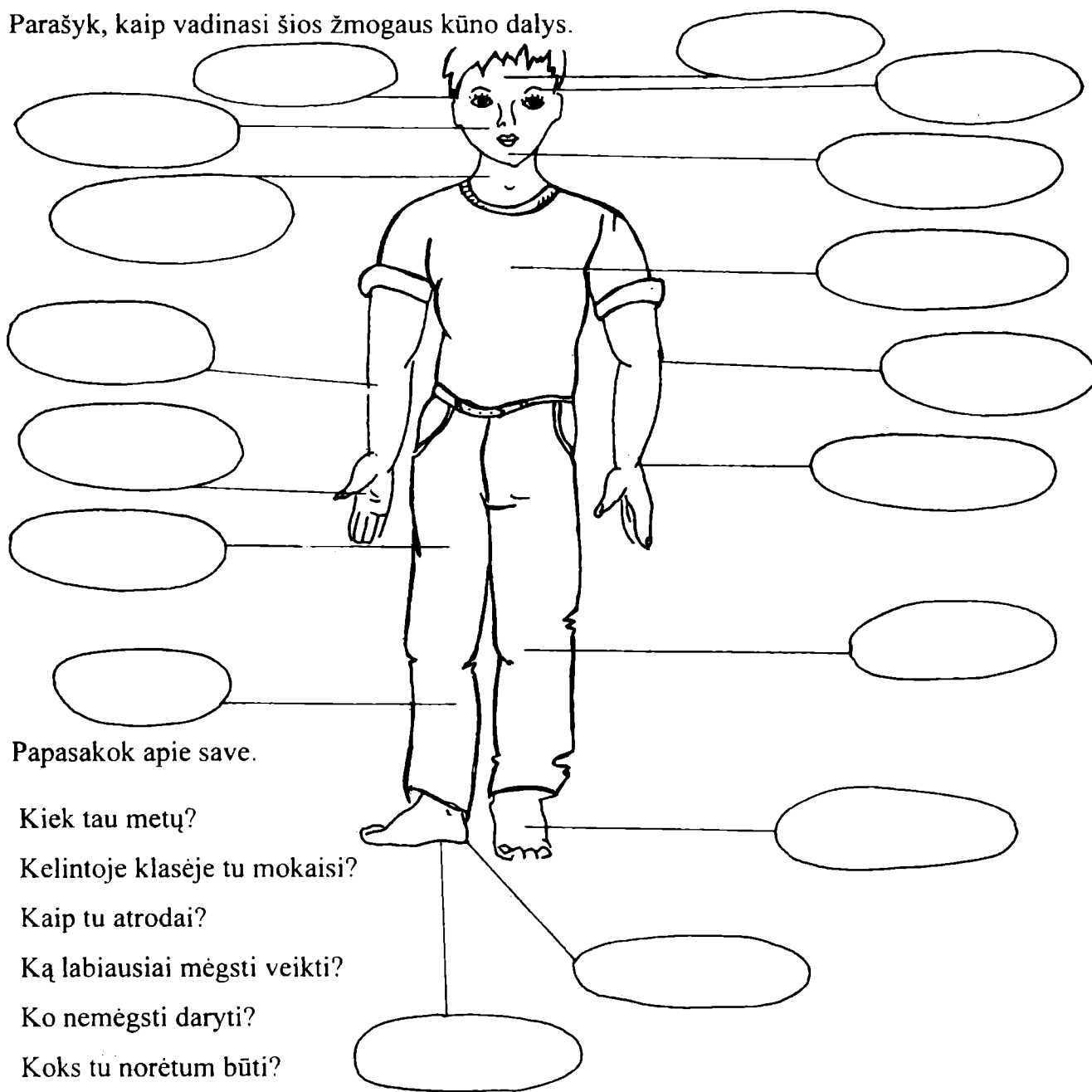
Kakta, vokai, antakiai, blakstienos, smakras, skruostas, smilkinys – žmogaus veido dalys.

Kaklas, sprandas, krūtinė, juosmuo, stuburas – žmogaus liemens dalys.

Alkūnė, plaštaka, riešas, delnas – žmogaus rankos dalys.

Šlaunis, kelis, pakinklis, blauzda, kulnas, pėda, padas – žmogaus kojos dalys.

 Parašyk, kaip vadinasi šios žmogaus kūno dalys.

 Papasakok apie save.

Kiek tau metų?

Kelintoje klasėje tu mokaisi?

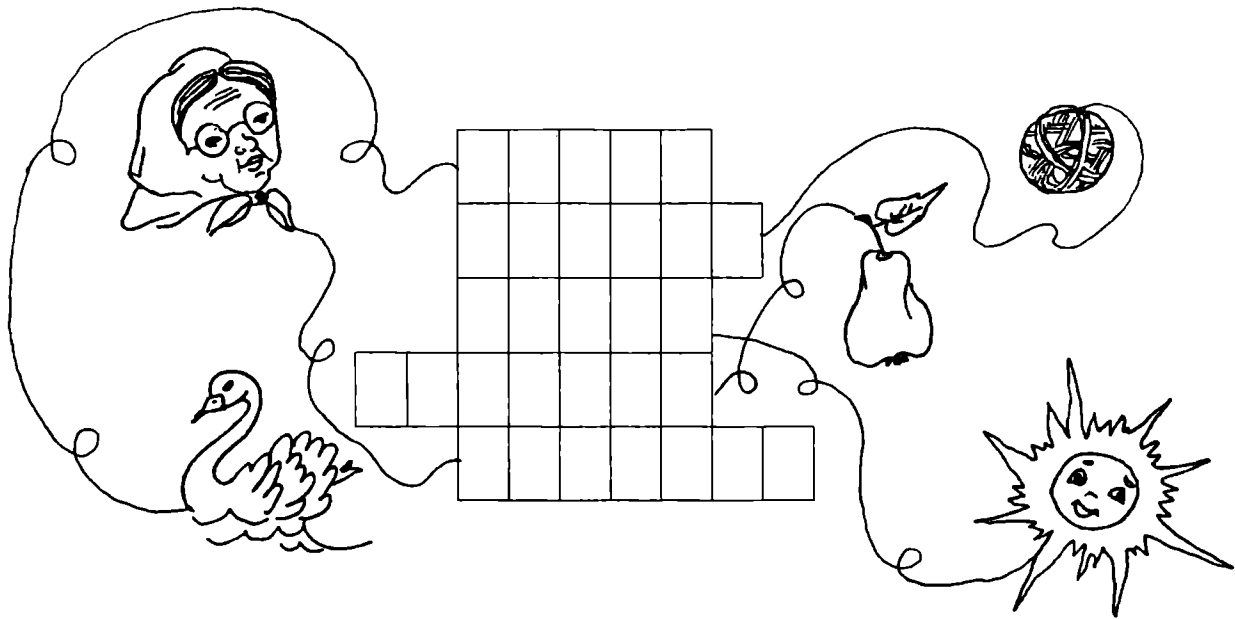
Kaip tu atrodai?

Ką labiausiai mėgsti veikti?

Ko nemėgsti daryti?

Koks tu norėtum būti?

 Išvardink nupieštus daiktus. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus. .

 Perskaityk sakinius. Įsiklausyk ir išbrauk nereikalingas raides.

Laimutė pas ^ūvo lėlei naują suknelę. Katinėlis žaidė su s ^ūlu kamuol ^ū. J ^{io}litos bro ^ūko vardas Vyt ^ūkas. L ^ūtas yra gir ^{io}s žvėrių karal ^ūs. Sim ^{io}na sulaužė bro ^{io} dviratį.

 Pakeisk žodžius taip, kad jie reikštų mažus daiktus. Nuspalvink tą *i*, kurio netari.

Žirnis – žirniukas	<i>i</i>	Suolas – .....
Kiškis –	<i>i</i>	Stalas – .....
Brolis –		Žaislas – .....

 Perskaityk ir pabaik rašyti sakinius.

Modestas pamokoje neturėjo (ko?).....

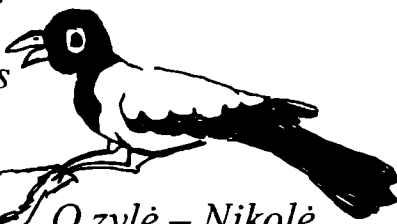
Močiutė parduotuvėje nupirko (ko?).....

Simas dar neturi (ko?) .....

 Perskaityk eilėrašį. Nuspalvink vardų pirmąją raidę.

Krikštynos

Katinas bus Pranas,

Jo sūnus – Antanas,

Katė – Gertrūda,

Pelytė – Rūta,

Šunelis – Kleopas

(jam pilvelį sopa),

Lokys Mikalojus

(tokiems visad klojas!)

Žirafa – Ramutė

(bet nušalo kojas)

Sliekas – Baltramiejus,

O zylė – Nikolė,

Žvirblis – Benediktas,

Šarkelė – Mariutė...

Vaikui nėra vardo...

Ne, negali būti!

Jeigu kam pritrūkom

vardo,

Parašykite iš karto!

S.Geda

 Parašyk penkis vardus ir su jais sugalvok po sakinį.

 Perskaityk žodžius. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

m...sė	u	d...mai	kat...nas	i	kn...ga
kr...mas	ū	ob...lys	skr...bėlė	y	žvirbl...s
l...dai	e	l...ktuvas	l...mpa	e	k...pur...
mal...nas	ė	k...rmis	p...l...da	ė	mok...n...s

 Perskaityk sakinius. Įsiklausyk ir išbrauk nereikalingas raides.

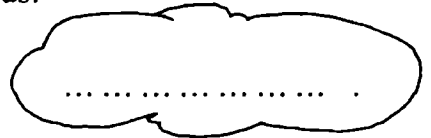
Atėjo vėlyvas rudenio. Mokyiniai su mokytoja nutarė sutvarkyti mokyklos skverą. Mergaitės sugrėbė lapūš. Berniukai juos sunešė į krūvą. Mokytoja užkrė lauzą. Mokyklos skvere vėl bus švarūs.

 Perskaityk nameliuose parašytus žodžius. Sugalvok naujų žodžių ir parašyk.

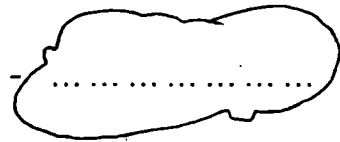
-elis	-ėlis	-ukas	-utė
namelis	katinėlis	berniukas	rankutė
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

 Skaitydamas pasakojimą sugalvok ir įrašyk vaikų vardus.

Prasidėjo pamoka. Pavėlavęs į klasę įbėgo

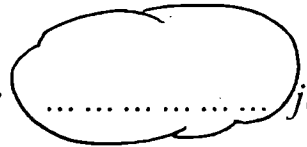
Mokytoja klausia:

....., kur buvai?

Jonukas

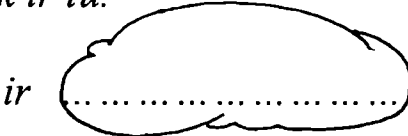
ir

jau

skaito. Skaityk ir tu.

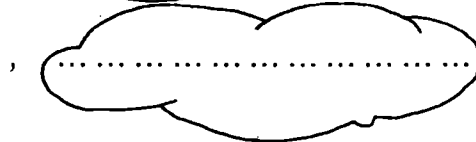
Marytė

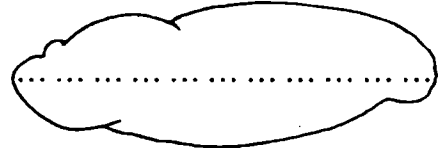
ir

rašė lentoje. Mokytoja pagyrė

Vytuką

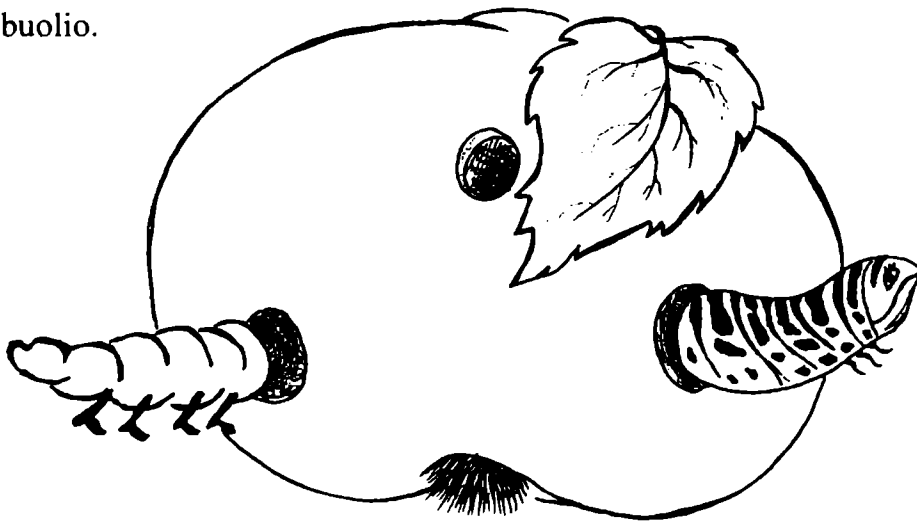
ir

už

gražų raštą.

 Žalia spalva nuspalvink tą kirmėlę, kuri įlindo į obuolį, o raudona, kuri išlindo iš obuolio.

 Perskaityk sakinius. Parink tinkamą žodį ir parašyk.

Oželis ..... į rūtų darželį.

Šuniukas ..... iš medinės būdos.

Petriukas ..... į aukštą šakotą medį.

Katinėlis ..... iš močiutės trobos.

išlindo

iškoko

išbėgo

įlipo

Spalis

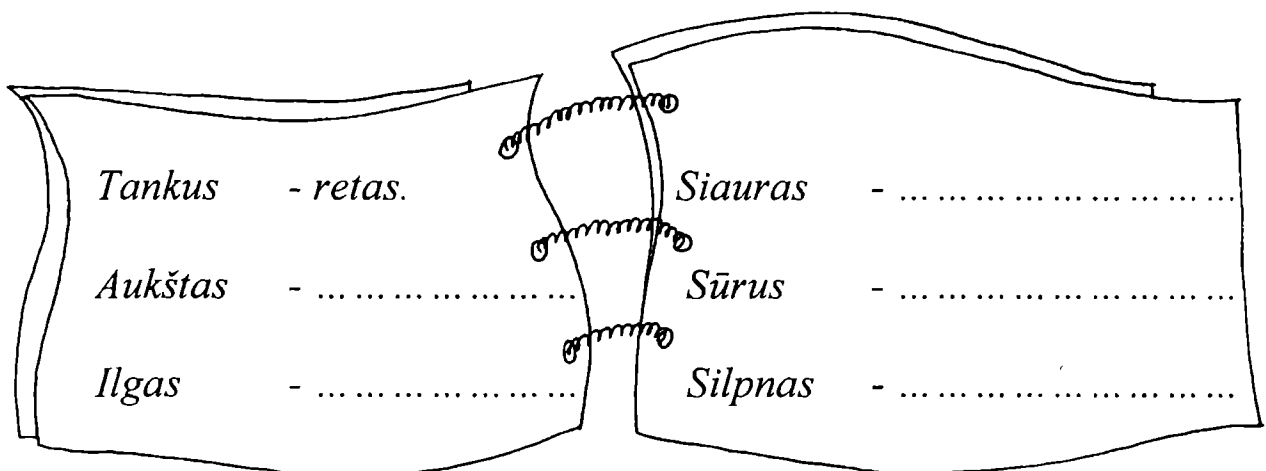
 Perskaityk žodžius. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

<i>d...na</i>	<i>o</i>	<i>gr...žis</i>	<i>gr...vys</i>	<i>o</i>	<i>p...kštė</i>
<i>s...das</i>	<i>io</i>	<i>ž...gas</i>	<i>gr...dis</i>	<i>io</i>	<i>p...vas</i>
<i>vėd...klė</i>	<i>uo</i>	<i>...dega</i>	<i>tr...ba</i>	<i>uo</i>	<i>ap...kas</i>
<i>pr...tas</i>	<i>iuo</i>	<i>kr...klys</i>	<i>p...das</i>	<i>iuo</i>	<i>bal...nas</i>

 Perskaityk sakinius. Įsiklausyk ir įrašyk praleistas raides: *o* arba *io*, *uo* arba *iuo*.

*Paskutinis metų mėn... yra gr...dis. Tortą p...šė skan...s,
raud...nos vyšn...s. Prie mokyklos auga senas šak...tas gl...snis.
Voverytė l...ksi nuo šak...s ant šak...s.*

 Perskaityk. Užrašyk priešingos reikšmės žodžius.

Perskaityk ir pabaik rašyti sakinius.

Cukrus saldus, o druska .....

Kisielius tirštas, o arbata .....

Sąsiuvinis plonas, o knyga .....

Pieštukas pigus, o televizorius .....

Akmuo sunkus, o plunksna .....

Surask, koks yra vaikas, ir užrašyk.

Rimas	judrus
Jonas	žvalus
Saulius	nenuorama
Giedrius	kantrus
Vytukas	drovus
Tomas	kuklus
Andrius	bailus
Simas	drąsus
Julius	mandagus
Modestas	dosnus

Rimas yra kuklus.

Jonas yra .....

Saulius yra .....

Giedrius yra .....

Vytukas yra .....

Tomas yra .....

Andrius yra .....

Simas yra .....

Julius yra .....

Modestas yra .....

Papasakok apie savo draugą.

Kuo vardu tavo draugas?

Kur jis gyvena?

Kiek tavo draugui metų?

Ką jis mėgsta veikti?

Kodėl jis yra tavo draugas?

Perskaityk žodžius. Aiškiai ištark *i* arba *y*, *u* arba *ū*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

<i>i ar y</i>			<i>u ar ū</i>		
<i>šalt</i>	<input type="text"/>	<i>nis</i>	<i>j</i>	<input type="text"/>	<i>ra</i>
<i>grėbl</i>	<input type="text"/>	<i>s</i>	<i>žib</i>	<input type="text"/>	<i>tė</i>
<i>st</i>	<input type="text"/>	<i>rna</i>	<i>gr</i>	<input type="text"/>	<i>delis</i>
<i>berž</i>	<input type="text"/>	<i>nas</i>	<i>med</i>	<input type="text"/>	<i>s</i>
<i>l</i>	<input type="text"/>	<i>deka</i>	<i>vyt</i>	<input type="text"/>	<i>rys</i>
<i>p</i>	<input type="text"/>	<i>nigas</i>	<i>pos</i>	<input type="text"/>	<i>kis</i>
<i>kar</i>	<input type="text"/>	<i>s</i>	<i>ram</i>	<input type="text"/>	<i>nė</i>
<i>š</i>	<input type="text"/>	<i>las</i>	<i>arb</i>	<input type="text"/>	<i>zas</i>
<i>šakn</i>	<input type="text"/>	<i>s</i>	<i>s</i>	<input type="text"/>	<i>ris</i>

Išskirk ir parašyk sulipusius žodžius. Nuspalvink tą *i*, kurio netari. Su 3 žodžiais sugalvok sakinius.

Pučiuvėdinu

Liūdžiuverkiu

Svajojužiūriu

Galvojuguliu

Stebiutyliu

 Iš Vytuko pasakojimo išbiro žodžiai. Surask juos ir parašyk.

Šiandien aš	gimimo dieną.	švenčiu
Man	aštuoneri metai. Aš labai	sukanka
.....ateinančių savo draugų.	Laukdamas	laukiu
..... kambarį,.....	šventinį stalą.	tvarkau
Susirinkus svečiams	žvakutes ant	dengiu
torto. Mama džiaugiasi, kad žvakučių jau aštuonios.		užpučiu

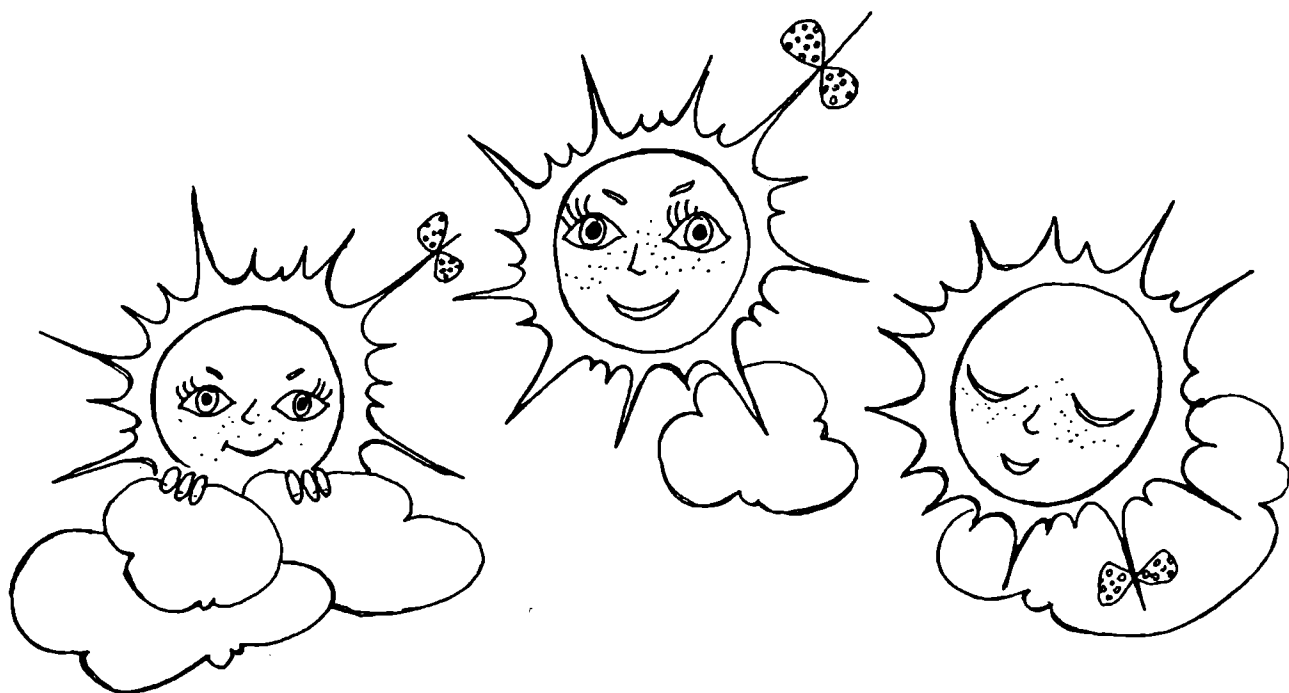
 Papasakok, kaip praleidi dieną.

Mano diena

Rytas

Vidurdienis

Vakaras

- Suskiemenuok šiuos žodžius. Aiškiai ištark garsą *i*. Raidę *i* apvedžiook spalvotu pieštuku.

Pir/mas, indas, kirpti, pirtis, žirgas, pinti, dirba, tingi, pirko, žirklys, ginklas, birželis, inkilas, pintinė, žvirbliukas, raudonviršis.

- Perskaityk žodžių poras. Įsiklausyk. Nuspalvink tą *i*, kurio netari. Su šiais žodžiais sugalvok po sakinį.

Šnara – geria

veža – šliaužia

Laka – krankia

mala – kelia

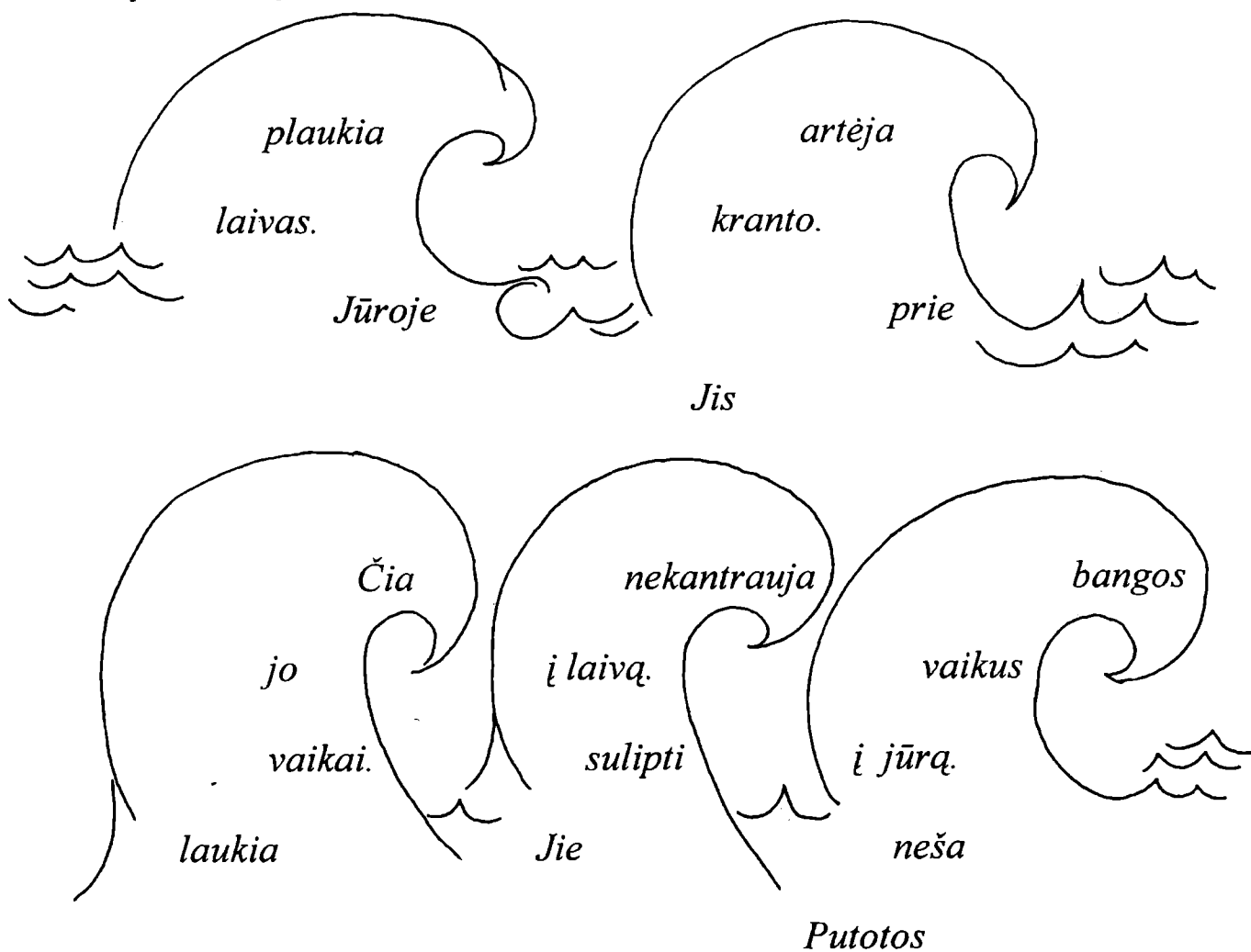
Perskaityk. Rask ir pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą *ką veikia?*

Mikučio katytė

Mikutis turi ir katytę. Ji pilka, raina. Ryta, ligi tik Mikutis nubunda, tuojau atbėga katytė ir šoka pas jį, į lovebę. Ji glaudžias, meilinas, purpia. Mikutis su ja žaidžia. Jis numeta sviedinėį, katytė vejas sviedinėį ir gaudo jį nageliais. Per pietus katytė užšoka ant Mikučio kėdės ir tupi šalia jo. Mikutis ima šakutėmis kąsnelį mėsos, jau nori įsidėti į burną, tik susimąsto, o katytė pasalomis ir numeta kąsnelį nuo šakučių žemėn. Nušoka ir suėda kąsnelį. Tai Mikučiui juoko!

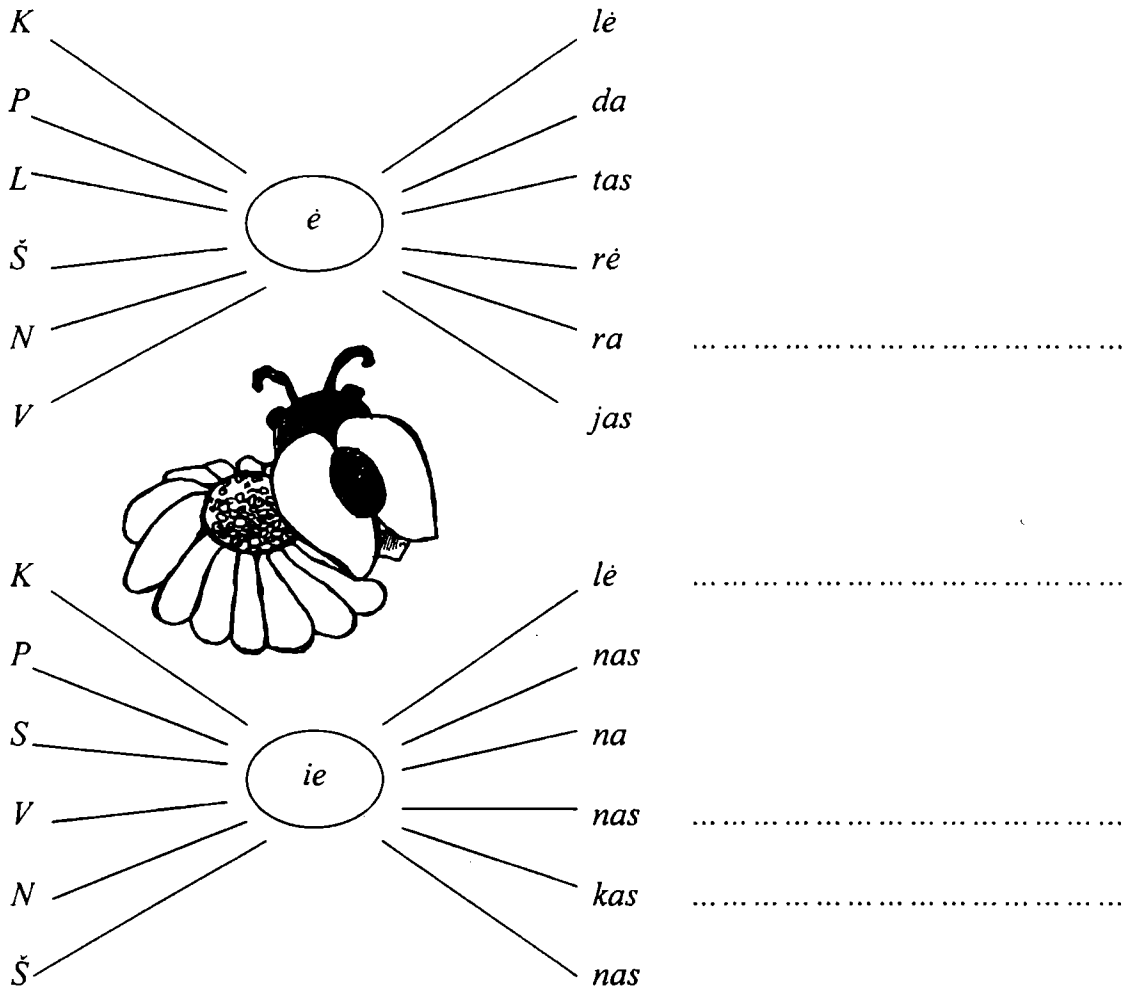
Vaižgantas

 Iš pabirusių žodžių sudaryk sakinius ir juos užrašyk. Pasakojimui sugalvok pavadinimą.

Lapkritis

 Perskaityk žodžius. Aiškiai išstark *ė* arba *ie*. Žodžius užrašyk.

ė

ie

 Perskaityk sakinius ir įrašyk praleistus žodžius

Vieną ..... blykstelėjo žaibas.

Mokiniai ..... eina į mokyklą.

..... mama iš parduotuvės parnešė arbūzą.

..... mūsų šeima atostogavo prie jūros.

..... miškuose būdavo daug žvėrių.

Žolė užžėlė ..... nemindžioti takai.

akimirką

kasdien

vakar

pernai

kitados

seniai

 Perskaityk žodžius. Pakeisk juos pagal pavyzdį.

Šiandien Vakar

byra - biro

kyla - .....

dyla - .....

lyja - .....

svyla - .....

Jis šiandien

giria - gyriau

pila - .....

mina - .....

trina - .....

pina - .....

Aš vakar

 Perskaityk ir pabaik rašyti žodžius.

Ką veikė?

išgirdo

juokav...

švilp...

skrid...

liej...

tylėj...

Ką veikiau?

išgirdau

juokav...

švilp...

skrid...

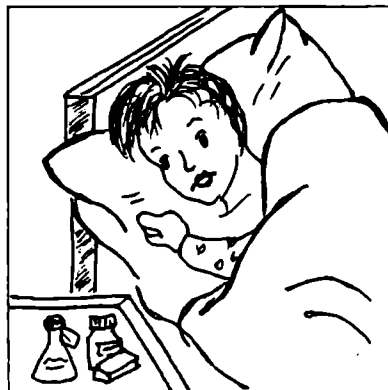
liej...

tylėj...

 Parašyk pasakojimą "Vytuko liga". Jei nori, vartok žodžius prie paveikslėlių.

Vytukas
šaltyje
laižo
ledus

Berniukas
susirgo
geria
vaistus

Draugai aplankė
Vytuką
linki
greičiau
pasveikti

- Perskaityk sakinius. Rask žodžius su *ė* ir *ie*. Jas nuspalvink skirtingomis spalvomis. Dar kartą išstark šiuos žodžius.

Kiekvienas berniukas kieme mėgsta spurdyti kamuolį. Mažas vieversėlis gieda savo linksmą giesmelę. Mažamc kiemelyje Vytukas praleisdavo visas atostogų dienas. Jonuko sumeistrautas lėktuvėlis pradžiugino tėvelius.

- Perskaityk žodžius. Aiškiai tark *ė* arba *ie*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

*S...di, s...na, k...dė, r...šutas, sk...muo, k...mas, ž...vė, žol...s. sn...gas
m...gas, pel...da, keln...s, st...belis, ž...ma.*

- Palygink žodžius. Kuo jie skiriasi. Sugalvok su šiais žodžiais po sakinį.

<i>nupirkau</i> – <i>nusipirkau</i>	<i>neša</i> – <i>nešasi</i>
<i>paėmė</i> – <i>pasiėmė</i>	<i>virė</i> – <i>virėsi</i>
<i>sukasė</i> – <i>susikasė</i>	<i>maudo</i> – <i>maudosi</i>

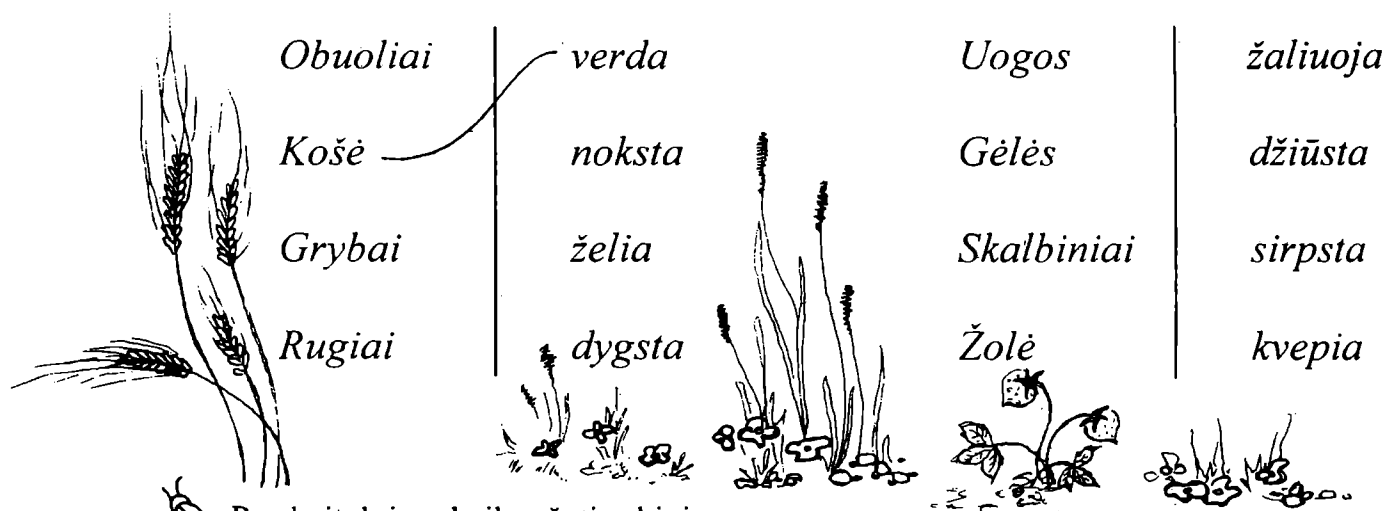

 Perskaityk ir užrašyk, kas ką veikia?

 Perskaityk ir pabaik rašyti sakinius.

Vasarą miškuose (ką veikiu?) .....

Kiekvieną rytą aš (ką veikiu?)

Mokiniai mokykloje (ką veikia?)

Aktorius teatre (ką veikia?) .....

Praėjusią vasarą aš (ką veikiau?)

Savaitgalį pas močiutę (ką veikiau?)

Sėdėdamas valtyje senelis (ką veikė?) .....

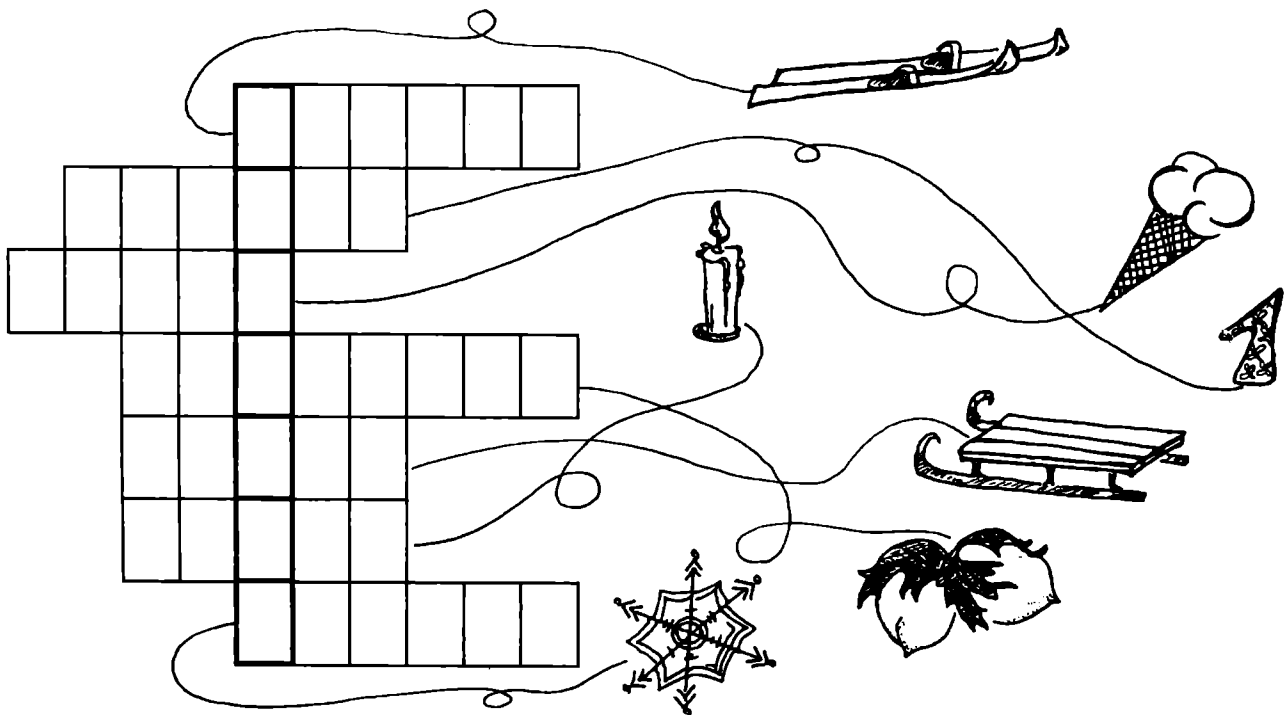
Mėnesienoje lakštingala (ką veikė?)

Atėjus pavasariui medžiai (ką veiks?) .....

Traukinys po dešimties minučių (ką veiks?)

Išvardink nupieštus daiktus. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus. Perskaityk juodžiau išspausdintuose langeliuose dar vieną žodį.

Perskaityk pasaką. Vietoj taškelių aiškiai tark *e*, *ė* arba *ie*. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

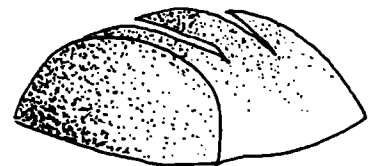
Kartą žmogui valgant nul...kė v...nas duonos trupin...lis. Žmogus prad...jo jo ...škoti, bet n...kaip negal...jo greitai rasti. Tuo m...tu kažkas pr... lango jam sako:

- Greitai b...k! Tavo kluonas d...ga!

Žmogus vis t...k ...ško. Paieškojęs rado tą duonos trupin...lį.

Išb...go laukan žiūr...ti – n...kas ned...ga.

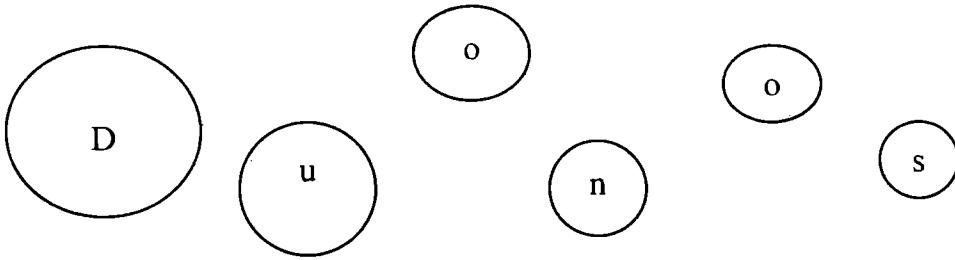
Štai kaip s...niau žmon...s g...rdavo duoną!

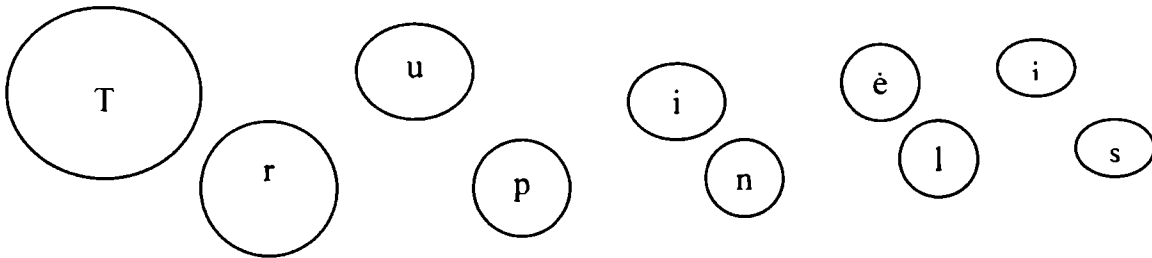
Lietuvių liaudies pasaka

Perskaityk ir užrašyk pasakos pavadinimą. Pradėk nuo didžiausio kamuolio ir užbaik mažiausiu.

--	--	--	--	--	--

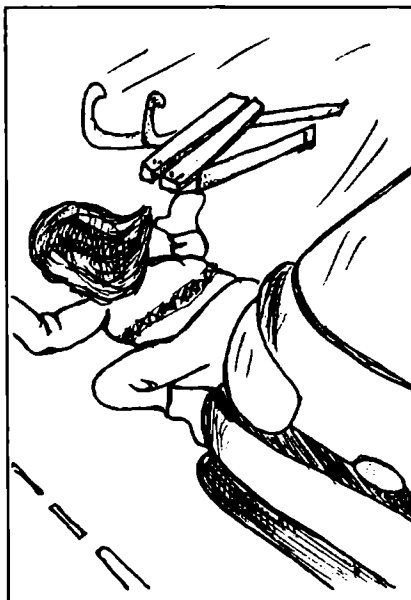

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Papasakok pagal paveikslėlius. Pasinaudok šiais klausimais:

1. *Kaip įvykis prasidėjo?*
2. *Kas atsitiko?*
3. *Kaip viskas baigėsi?*

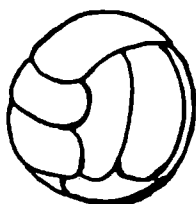
Lapkritis

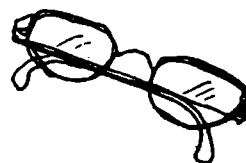
Išvardink nupieštus daiktus. Įsiklausyk. Langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus.

--	--	--	--	--	--	--	--

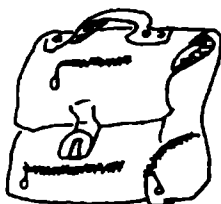
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Perskaityk žodžius. Įsiklausyk ir įrašyk reikiamas raides.

m ltai

v lnos

b rokas

k rmis

p ragas

i

s lkė

t lpė

u

k ras

k lpa

y

k biras

r kas

ū

s nus

z lutė

sm lga

b rės

mal nas

s las

p ta

ž ma

p šinys

s lo

o

n ras

sn gas

é

vir ja

š kdynė

raud nas

slid s

ie

l pa

p limas

uo

gautojai

g rimas

ie

v škelis

 Perskaityk eilėraštį. Pasakyk, į kokį klausimą atsako pabraukti žodžiai. Nuspalvink jų paskutinę raidę.

Darbai darbeliai

Kiek darbelių,

Kiek darbų!

Kiaurą dieną aš skubu.

Reikia kasą susipinti,

Rainį pienu pamaitinti,

Kiškiui ausį reikia prausti

Ir neklaužadą nubausti.

Reikia laistyti gėles,

Reikia peršukuot lėles,

Pailsėjus nors truputį,

Reikia žadinti meškutį

Ir, užmovus batukus,

Nusivesti pas vaikus.

Kiek darbelių,

Kiek darbų!

Nekliudykite –

Skubu!

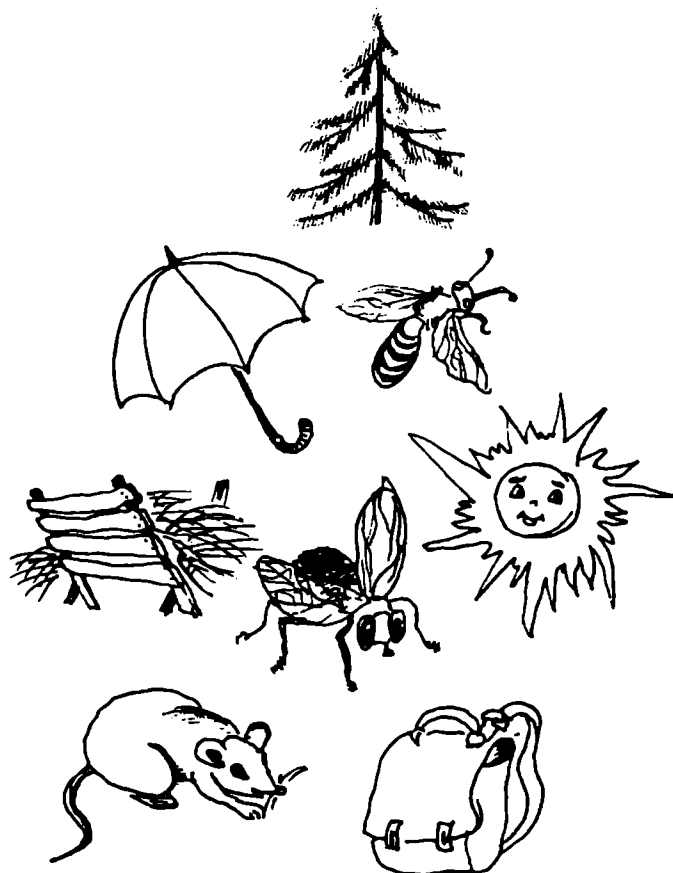
V. Palčinskaitė

 Parink tinkamus žodžius ir pabaik rašyti sakinius.

<i>Vaikai šoka .....</i>	<i>mežtinę</i>
<i>Birutė mezga .....</i>	<i>kasą</i>
<i>Vytukas valgo .....</i>	<i>valsą</i>
<i>Kiemsargis šluoja .....</i>	<i>obuolį</i>
<i>Onutė pina .....</i>	<i>kiemą</i>

❄️ Išvardink nupieštus daiktus. Surask ir išbrauk namelyje jų pavadinimus kryptimis ↓→.

S	K	Ė	T	I	S	B	K	Č	K
A	B	V	Z	M	A	P	U	Z	B
M	U	S	Ė	A	U	C	P	V	I
K	T	V	Ž	N	L	O	R	U	T
L	V	P	E	L	Ė	R	I	K	Ė
O	Z	O	G	T	P	K	N	L	D
R	K	P	L	O	B	S	Ė	M	O
S	L	Ž	Ė	D	Ž	I	O	S	P
Š	J	H	G	F	Š	C	Č	N	E

❄️ Sudaryk žodžius ir juos užrašyk.

<i>sg</i>		<i>aė</i>	<i>žvt</i>		<i>aėi</i>
<i>kd</i>		<i>ėė</i>	<i>sdt</i>		<i>ėėi</i>
<i>lp</i>		<i>aė</i>	<i>mlt</i>		<i>yėi</i>
<i>kt</i>		<i>aė</i>	<i>jdt</i>		<i>uėi</i>

❄️ Perskaityk pasakojimą. Įsidėmėk pabrauktus žodžius.

Artėja Kalėdos. Tai didelius ir mažus jaudinanti šventė. Visus žavi išpuoštos eglutės, stebina Kalėdų Senelis. Jis vaikučius myli už gražų elgesį ir gerus darbus.

Negeri žmonės šventėms eglutes mėgsta miške nusikirsti patys.

Tokiu jų elgesiu bjaurisi ir Kalėdų Senelis, ir miško gyventojai.

❄️ Pasakyk, kur tiesa, o kur melas. Pabrauk žodžius, atsakančius į klausimą *ka veikė?*

Ryte tekėjo saulė.

Naktį Nijolė valgė pietus.

Dieną žmonės miegojo.

Šį vakarą mama išėjo į teatrą.

Naktį švietė saulė.

❄️ Sugalvok ir pabaik rašyti sakinius.

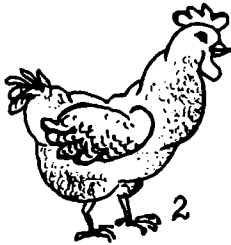
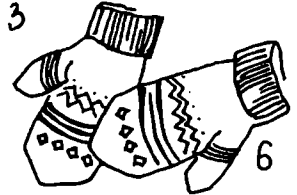
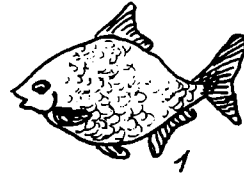
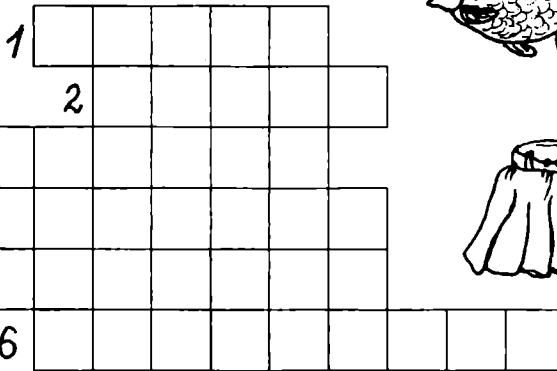
Rytą .....

Šį vakarą .....

Dieną .....

Naktį .....

✂ Išvardink nupieštus daiktus. Aiškiai ištark garsus *i* ir *u*. Įsiklausyk ir langeliuose įrašyk daiktų pavadinimus.

✂ Perskaityk sakinius. Įsiklausyk ir įrašyk praleistas raides *i* arba *u*.

Gatve važiuoja daug maš...nų. K...škis t...pi po krūmu. Tėvel...s paėmė kast...vą ir nukasė sniegą. Sporto salėje nuaidi šv...lp...kas. Naktį danguje sp...ndi mėn...lis. Prasidėjo pask...tinis metų mėnuo – gruod...s.

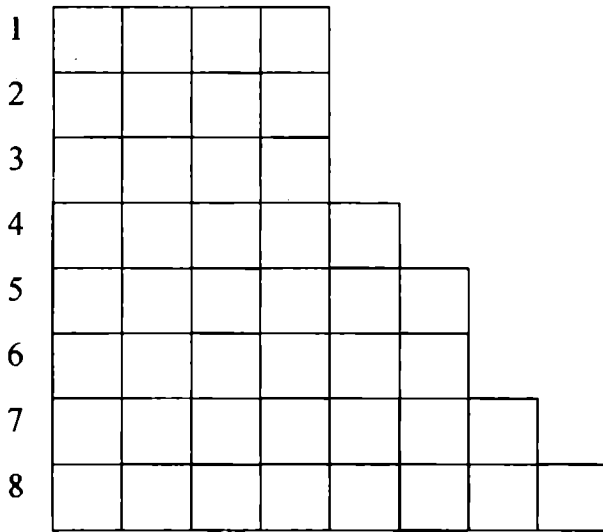
✂ Perskaityk pasakojimą. Įsidėmėk pabrauktus žodžius.

Andriukas ir Tomukas buvo geri draugai. Visi kiemo vaikai jiems pavydėjo. Bet kartą berniukai susipyko.

Tą dieną Andrius Tomą labai išgąsdino. Jis juokais pasakė, kad Tomo šuniuką partrenkė mašina. Dabar Andriui buvo gėda, kad taip nevykusiai pajuokavo. Jis nedrįso draugo atsiprašyti. Andrius bijojo, kad Tomas jam neatleis.

✚ Išspręsk kryžiažodį. Aiškiai ištark žodžius. *u* ir *ū* nuspalvink skirtingomis spalvomis.

1. Medžiaginis audeklas ant laivo stiebo
2. Baltijos...
3. Muzikos instrumentas.
4. Sunešamas bičių.
5. Spalvingas paukštis, galintis kalbėti.
6. Paukštis, kuris neperi savo vaikų.
7. Raudona daržovė, auganti žemėje.
8. Plaštakė, arba ...

✚ Perskaityk ir pabaik rašyti sakinius.

Mama pasiuvo dukrytei .....

Aukštoje ..... tupi varna.

Narve gyvena .....

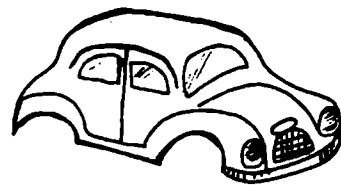
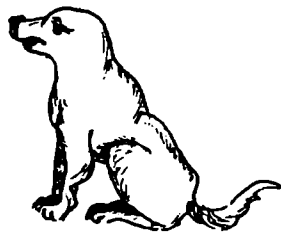
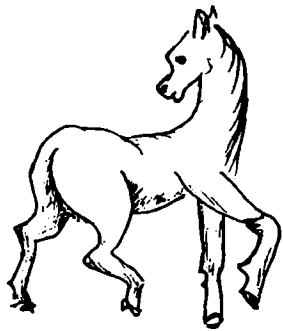
Iš kamino rūksta .....

Žiemą vaikai globoja .....

✚ Perskaityk klausimus ir atsakyk į juos.

- Ką tu jauti, kai ateina tavo gimimo diena?
- Ką jauti, kai artėja atostogos?
- Kokia tavo nuotaika, kai tu sergi?
- Ką tu jauti matydamas skriaudžiamą gyvūną?

✂ Pažiūrėk į paveikslėlius ir pasakyk, kam ko trūksta. Pabaik rašyti sakinius.

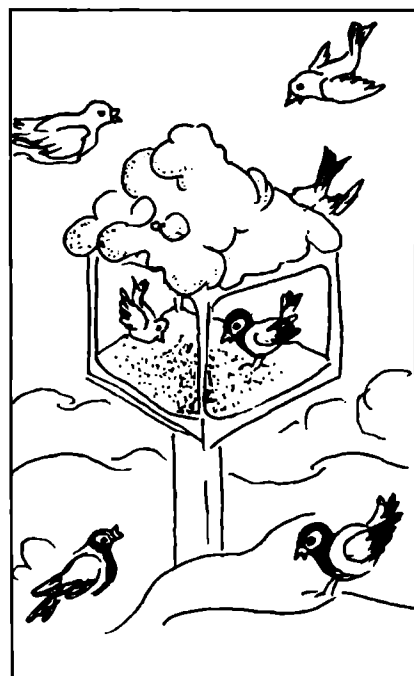
Arkliui trūksta .....

Katinui trūksta .....

Šuo neturi .....

Mašina neturi .....

✂ Žiūrėdamas į paveikslėlius papasakok, kaip vaikai globoja paukštėlius.

Gruodis

✂ Perskaityk žodžius. Nustatyk, kuris skiemuo tinka. Nereikalingą skiemenį išbrauk.

žū \ va
žiū /

žo \ tis
žio /

siu \ va
su /

liū \ di
lū /

siū \ las
sū /

liū \ nas
lū /

sau \ sas
siau /

žiū \ ri
žū /

✂ Perskaityk klausimus. Pakeisk žodžius pagal pavyzdį. Nuspalvink tą *i*, kurio netari.

Kas?	Ko?	Kas?	Ko?
Lokys	lokio	gaidžiai	gaidžių
Ežys	.....	arkliai	.....
ruonis	.....	drambliai	.....
miegas	.....	vaikai	.....
balandis	.....	žvirbliai	.....

✂ Perskaityk ir pabaik rašyti sakinius.

Juliukas piešia .....

Marytė susitiko .....

Mergaitė pamatė .....

Paukšteliams pabėrėme .....

Miške radome .....

✂ Parašyk, ką berniukas nešis į mokyklą?

✂ Ko jis nesineš į mokyklą?

✂ Perskaityk nuotykių pradžia. Papasakok, kas buvo toliau.

Prie būdos Pifas graužė kaulą. Staiga atskrido dvi varnos. ...

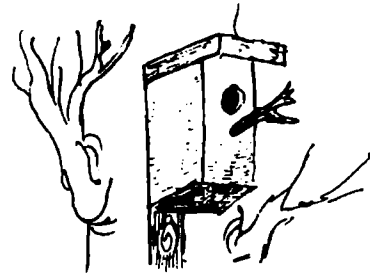
 Išvardink nupieštus daiktus. Aiškiai ištark garsus *i* ir *y*. Įsiklausyk. Langeluose įrašyk daiktų pavadinimus.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

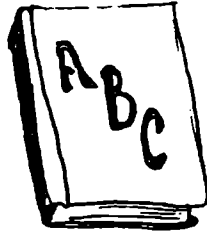
--	--	--	--	--	--

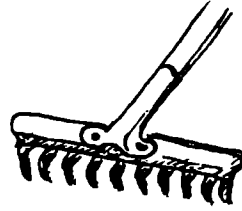
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Perskaityk eilėraštį. Vietoj taškelių aiškiai tark garsus *i* arba *y*. Įrašyk reikiamas raides.

Nesulaukę vasarėlės,

Ant langų praž...do gėlės.

Priglaudžiau prie st...klo skruostą

Ir led...nę gėlę uostau.

Štai nos...tė jau sušlapo,

Nežuodus jokio kvapo.

Kam tokias gėles aug...nt?

Nei pauostyt, nei nusk...nt?

Just. Marcinkevičius

✂ Iš duotų raidžių sudaryk žodžius ir juos užrašyk.

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

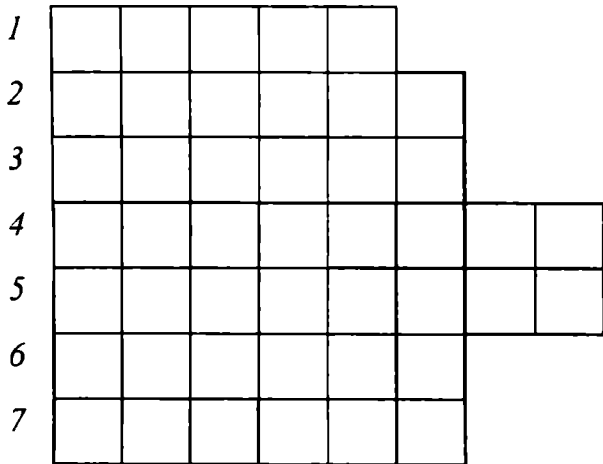
✂ Perskaityk duotus žodžius. Pakeisk juos pagal pavyzdį.

Aš šiandien	Aš rytoj	Jis šiandien	Jis rytoj
rašau -	rašysiu	rašo -	rašys
skaitau -	.....	skaito -	.....
miegu -	.....	miega -	.....
skaičiuoju -	.....	skaičiuoja -	.....
guliu -	.....	guli -	.....

✂ Perskaityk sakinius. Surask ir parašyk tinkamus žodžius.

Šiandien Julytė	kambarius.	tvarkys
Vakar Julytė	kambarius.	tvarko
Rytoj Julytė	kambarius.	tvarkė
Ryte mes	laivu.	plaukiame
Dabar mes	laivu.	plaukėme
Vakare mes	laivu.	plauksime

 Išspręsk kryžiažodį.

1. Avietės, braškės ir žemuogės yra ...
2. Saldesnis už medų yra ...
3. Juo pjaustome duoną.
4. Iš jo geriame arbatą.
5. Juo valgome košę.
6. Kiekvieno krūtinėje plaka ...
7. Pilkas, piktas ir gyvena miške.

 Perskaityk eilėrašį. Vietoj taškelių įrašyk praleistus dvibalsius *ie* arba *ai*.

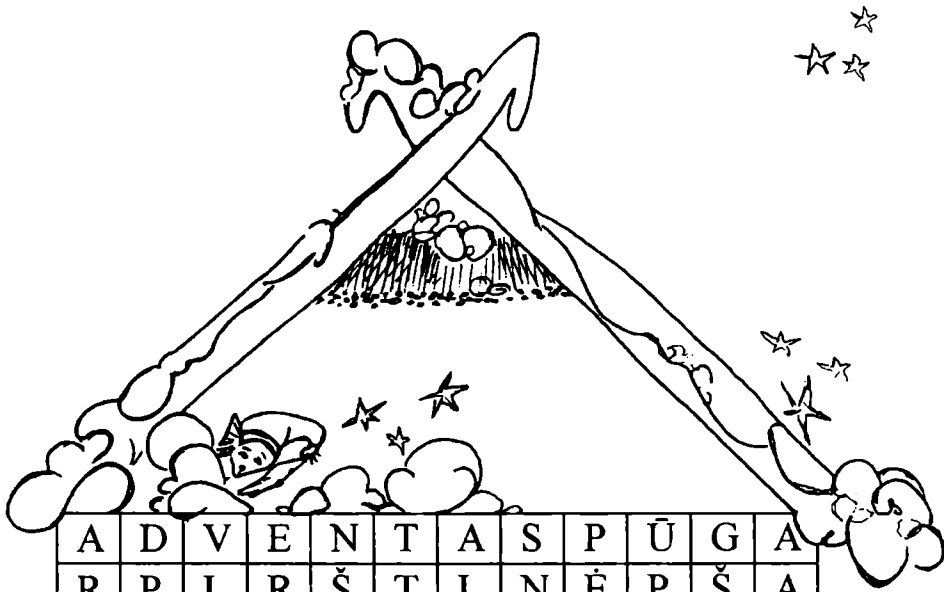
*Mes nulipdėm Sn...go Senį –
 Sn...go Senį Besmegenį.
 Na, o Senis Besmegenis:
 -Nesmagu, v...kai, be Senės!
 Mes nulipdėm Seniui Senę –
 K...p ir Senis – Besmegenę.
 Na, o Senė Besmegenė
 Anūkėlių užsimanė.
 Mes papustėm delnukus
 Ir nulipdėm anūkus.*

M. Vainilaitis

- Duotus žodžius išbrauk kryptimis →↓. Iš likusių raidžių perskaityk linkėjimą ir parašyk.

A	D	V	E	N	T	A	S	P	Ū	G	A
R	P	I	R	Š	T	I	N	Ė	P	Š	A
O	Š	L	I	N	K	S	M	Ū	U	L	P
G	A	G	R	U	O	D	I	S	S	A	S
U	L	D	R	I	B	T	I	G	T	P	I
T	N	J	U	O	K	A	S	I	Y	D	N
Ė	A	K	A	L	Ė	D	Ū	E	T	R	I
S	Š	A	R	M	O	T	I	D	I	I	A
E	S	N	I	E	G	A	S	R	P	B	U
G	D	E	B	E	S	Y	S	Y	U	A	K
L	Ž	A	I	S	L	A	S	T	S	O	Ė
Ė	G	R	U	O	D	A	S	I	N	R	O
S	N	I	E	G	E	N	A	S	I	A	D
N	Y	K	Š	T	U	K	A	S	S	S	A

ADVENTAS
 APSINIAUKĖ
 DEBESYS
 DRIBTI
 EGLĖ
 GIEDRYTIS
 GRUODAS
 GRUODIS
 JUOKAS
 NYKŠTUKAS
 ODA
 ORAS
 PIRŠTINĖ
 PŪGA
 PUSNIS
 PUSTYTI
 ROGUTĖS
 SNIEGAS
 SNIEGENA
 ŠALNA
 ŠARMOTI
 ŠLAPDRIBA
 ŽAISLAS

KRYŽIAŽODŽIŲ ATSAKYMAI

- 11 psl. Puodas. Lova. Pomidoras. Obuolys. Voras. Ruduo. Suolas
Rogės. Spanguolė. Svogūnas. Gruodis.
- 19 psl. Gulbė. Siūlai. Saulė. Kriaušė. Močiutė.
- 33 psl. Slidės. Vienas. Ledai. Riešutai. Rogės. Žvakė. Snaigė.
- 37 psl. Eglė. Skėtis. Bitė. Ėdžios. Musė. Saulė. Pelė. Kuprinė.
- 39 psl. Žuvis. Višta. Sijonas. Musmirė. Keptuvė. Pirštinės.
- 41 psl. Burė. Jūra. Dūda. Medus. Papūga. Gegutė. Burokas. Drugelis.
- 47 psl. Uogos. Miegas. Peilis. Puodelis. Šaukštas. Širdis. Vilkas.
- 48 psl. Linksmų Kalėdų.

Redagavo Algirdas Malakauskas

195 - "Saulės deltos" leidinys

Išleido "Saulės delta", Aušros al. 15, 76299 Šiauliai
Spausdino spaustuvė "Spaudos lankas", Stoties 7a, 87111 Telšiai, tel. 60601